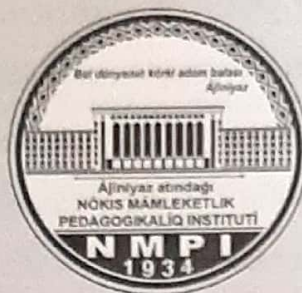

ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЖОҚАРЫ ҲАМ ОРТА АРНАЎЛЫ БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ
ЎЖИНИЯЗ АТЫНДАҒЫ
НӨҚИС МӘМЛЕКЕТЛИК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

«Тәлим-тәрбияның сапасын асырыўда илимий-инновациялық технологияларды әмелиятқа енгизиў мәселелери» атамасындағы
Халықаралық илимий-теориялық Online конференция

МАТЕРИАЛЛАРЫ

14-15 апрель

«Таълим-тарбиянинг сифатини оширишда илмий-инновацион технологияларни амалиётга жорий этиш масалалари» мавзусидаги
Халқаро илмий-назарий Online анжуман

МАТЕРИАЛЛАРИ

14-15 апрель

МАТЕРИАЛЫ

Международной научно-теоретической
Online конференции на тему «Вопросы внедрения в практику
научно-инновационных технологий в повышении качества
обучения и воспитания»

14-15-апрель

НӨҚИС-2021

УДК «Тəлим-тəрбияның сапасын асырыўда илимий-инновациялық
37.0.372.8 технологияларды әмелиятқа енгизиў мәселелери» атамасындағы
ББК 74.2 Халықаралық илимий-теориялық online конференция
Т-16 материаллары топламы. - Нөкис.: 2021 ж. 433 б.;

«Тəлим-тəрбияның сапасын асырыўда илимий-инновациялық технологияларды әмелиятқа енгизиў мәселелери» атамасындағы Халықаралық илимий-теориялық online конференция материалларына Өзбекстан Республикасының жоқары хәм орта арнаўлы оқыў орынлары педагог-хызметкерлери, үлкен илимий хызметкер-излениўшилер, магистрантлар, талабалар хәм улыўма орта билим бериў мектеплери баслаўыш класс оқытыўшылары, сондай-ақ педагогика, психология пəнин оқытыўдың актуаль мәселелерине арналған илимий баянатлары киргизилген.

Еслетпə: Электрон топламда берилип атырған материаллардағы мағлыўматлар, плагиат көринислери, мазмунының хәм ондағы көрсетилген дереклердиң дурыслығына авторлар өзлери жуўапкер.

Редколлегия қурамы:

1. Б.П. Отемуратов - Институт ректоры, редколлегия баслығы
2. П.Ж. Калханов - Илимий ислер хәм инновациялар бойынша проректор, редколлегия баслығы орынбасары
3. Қ.А.Қодиров - Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты Жаслар менен ислесиў бойынша проректор
4. У. Сейтжанова – Баслаўыш тəлим факультети деканы
5. А.Т.Алламуратов – Илимий-изертлеўлер, инновациялар хәм илимий педагог кадрларды таярлаў бөлими баслығы, баслық орынбасары

Редколлегия ағзалары:

1. З.К. Курбаниязова – Баслаўыш тəлим кафедрасы баслығы, п.и.к., доцент
2. Г.А. Қаллибекова – Баслаўыш тəлим кафедрасы доценти, п.и.к
3. С.С. Тажбенова - Баслаўыш тəлим кафедрасы доценти, п.и.ф.д (PhD)
4. Н.М. Нагметова – Баслаўыш тəлим кафедрасы доценти, п.и.ф.д (PhD)
5. А.К.Кадрекова - Баслаўыш тəлим кафедрасы оқытыўшысы, п.и.ф.д (PhD)
6. Т.А. Байназаров – Баслаўыш тəлим кафедрасы оқытыўшысы, модератор
7. Б.К.Хожанов – Баслаўыш тəлим кафедрасы ассистент оқытыўшысы
8. З.И.Худайбергенова – Баслаўыш тəлим кафедрасы ассистент оқытыўшысы
9. З.Б.Турымбетова - Баслаўыш тəлим кафедрасы ассистент оқытыўшысы
10. А.Д.Нажимова - Баслаўыш тəлим кафедрасы ассистент оқытыўшысы

Sherimbetova Z.Sh. Uluwma bilim beriw mekteplerindegi o'zlestirmewshilik mashqalası.....	64
Боймуродова Г.Т. Педагогларнинг касбий компетентлигини ривожлантиришда инновацион технологияларнинг аҳамияти.....	67
Палуанов Б.Н. Тәлим сыпатын арттырыўда Европа тәжирийбелериниң роли.....	69
Коваленко Е.Г. Использование инновационной модели методики преподавания русской фразеологии при подготовке будущих педагогов начального образования.....	70
Жукова И.Л. Моделирование литературоведческих категорий как средство понимания художественного текста младшими школьниками.....	73
Гакаме Ю.Д. Педагогические способы развития ценностно-смысловой сферы младших школьников в условиях цифровизации образования.....	76
Кисель З.Р. Особенности подготовки полицейских кадров: международный опыт.....	79
Пионтковский-Выхватень Богдан Технологии подготовки учащейся молодежи к выбору профессии.....	82
Шеремет М.К., Супрун Д.Н. Вопросы интеграции теории и практики в контексте повышения качества профессиональной подготовки.....	85
Рудницкая С.Ю. Дискурсивное конструирование опыта как инновационная стратегия развития личности.....	88
Нагметова Н.М. Шарқ мутафаккирларининг ўсмирларни мустақил ҳаётга тайёрлаш борасидаги қарашлари.....	91
Яценко В.С. Использование средств информационно-образовательного пространства в развитии ученической молодежи.....	94
Zhyvko Z., Voronka O., Yarema N. Investment-driven envelopment of human resources.....	97
Hutsol K. Determining levels of personality's narrative competence.....	101
✓ Tosheva N.T., Kadirova N.Z. Peculiarities of pedagogical technologies in the system of preschool education.....	102
Қуандық Е., Дәрменов Ж., Өтегенов А. Түркістан қаласын түркі халықтарының рухани астанасы ретінде этнодизайнерлік-монументтік жобалау ұстанымдары.....	105
Убайдуллаева А.К. Студенттерде өзіндік жұмыстарды ұйымдастырудың ерекшеліктері.....	107
Сиддиков Х.Т. Опыт Германии при организации воспитательных работ в вузах.....	110
Zhyvko Z., Kukharska L., Prokopyshyn O. Innovations in arrangement of educational process.....	112
Дуйсебекова А.М. Биология пәні бойынша оқытуда өзіндік жұмыстарын ұйымдастыруда дербестіліктің маңызы.....	116
Ниязимбетов М.Қ. Таълим фалсафасининг айрим масалалари.....	119
Ниязимбетов М.Қ. Экологик таълим беришнинг педагогик асослари (фалсафий-методологик таҳлил).....	121
Албытова Н.П., Бекжігіт Н.Қ. Отбасында мәдени құндылықтарды қалыптастыру мәселелері.....	124

The proposed method of calculating the scores proved the reliability of determining the levels of respondents' narrative competence. This approach used correlative nonparametric analysis by Spearman's rank coefficient to determine the respondents' levels of narrative competence. Results proved a strong relationship ($\rho = 0.97$) at a high correlation index ($p \leq 0.001$).

The introduced author's methodology can be recommended for further studies and psychological practice as an efficient tool for determining the levels of formation of the narrative competence of the individual. Further research and related studies will focus on the development of psychological tools for identifying personality formation in the context of individual ability to self-design.

References

1. Bauer J.J. & McAdams D.P. Personal growth in adults' stories of life transitions. *Journal of Personality*, 72, 2004. – P. 573–602.
2. Brockmeier J. & Carbaugh D. (Eds.). *Narrative and identity: studies in autobiography, self, and culture*. – Amsterdam: John Benjamins, 2001. – P. 39–58.
3. Habermas T. & Bluck S. Getting a life: The emergence of the life story in adolescence. *Psychological Bulletin*, 126(5), 2000. – P. 748–769.
4. McLean K.C., Pasupathi M. & Pals J.L. Selves creating stories creating selves: A process model of selfdevelopment. *Personality and Social Psychology Review*, 11, 2007. – P. 262–278.

PECULIARITIES OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE SYSTEM OF PRESCHOOL EDUCATION

N.T.Tosheva - BukhSU pedagogical Sciences Associate Professor of PhD

N.Z.Kadirova - BukhSU, Faculty of Foreign Languages, 2nd stage student.

Preschool education is the primary form of education in the Republic of Uzbekistan and aims to develop the child's personality in terms of a healthy and mature, ready for school. The National Training Program stipulates that pre-school education should be provided in public and non-governmental pre-school institutions and families until the child reaches the age of 6-7. One of the conditions for the development of this system is "the creation and production of modern teaching aids, hardware, toys and games." Naturally, the question arises: what role do these didactic complexes play in the lives of kindergarten children? Why is it that today there are more practical methods of teaching than verbal ones? The main purpose of preschool education is to answer these questions: to prepare the child for school, to arouse and develop in him the desire and interest in learning

With the arrival of a child in school, an important stage in his life begins, he becomes a new social position of the person - a student, new requirements are set for him, new relationships are involved, the kindergarten teacher should not ignore. Preparing a child for school is a pressing pedagogical issue, and research in this area needs to be expanded.

Failure to prepare a child for school on time or to develop, in modern parlance, "reading ability" can have dire consequences. Because when he comes to school, he falls into a whole new world - an environment that is alien to him. If a child does not know the difference between a teacher and a kindergarten teacher, if he does not realize the beginning of a new stage in his life - the school period, he will experience a number of emotional states: can I read like everyone else, will the children be friends with me? , whether they upset me and the other.

In fact, a child's poor academic performance at school is not due to a lack of intellectual development, but to a lack of readiness for school. Therefore, in foreign pedagogy there is a

concept of "preparing a child for school." One such concept was developed by the German scientist A. Kern in the middle of the century (50s). According to him:

1. There is a correlation between physical and mental development.
2. When a child reaches school age, it is primarily related to the internal processes of maturation.
3. An important indicator of this maturity is the level of maturity of the visual stratification of perception, the ability to distinguish the image.

At present, the following four factors should be considered in diagnosing a child's readiness for school:

- 1) physical aspect;
- 2) an intellectual aspect that takes into account a certain level of stratification (differentiation), a certain level of perception of numbers and values, as well as the level of development of memory;
- 3) attitude to work, which is expressed in the management of attention, patience, readiness to perform tasks;
- 4) a social aspect that demonstrates the ability to communicate with the group, to be somewhat independent of the tutor.

Of course, these indicators do not form spontaneously in the child, they are the product of the pedagogical process. Therefore, the educator must create a realistic environment that develops children's minds and develops independent thinking skills. In other words, the day-to-day activities of the kindergarten should be based on new pedagogical technologies.

Today, foreign methods (Montessori, Brain Ring) that develop children's logical thinking skills are used in a number of preschools and are achieving good results. It is also known that the basic program "Child development and preparation for school" has been developed and is being tested. At the same time, there is still the question "What is pedagogical technology in preschool education?" There are many who wonder.

It is worth noting the specifics of the design of pedagogical technologies for preschool education:

- 1) The purpose of each session is clearly defined;
- 2) In selecting the content of the lesson, on the one hand, the interests, needs, abilities of children are taken into account, on the other hand - the creativity and skills of the educator, and on the third - the existing conditions in the kindergarten;
- 3) The structure of the didactic process is sharply different, that is, its motivational phase is strengthened. In other words, the playful didactic process is at the heart of the technology being designed;
- 4) The second stage of the didactic process - children's learning activities (LF) - play;
- 5) The third stage - the function of management activity (B) also changes. If in the learning process the teacher does not interfere in the stage of the student's cognitive activity, the educator's activity also takes precedence in the didactic process;
- 6) The educator should pay special attention to the fact that the effect of the use of technology or the end result is the development of the child's personality and preparation for school. The child should not become a sluggish object of the educational process, but an active participant - a subject.

During the internship, a preschool educator asked the following question: "In one class, I introduced my group to the technology of baking bread in the oven. The children sat around the supra, and I did all the work in a row, as if I were making bread at home, sifting flour, kneading dough, leavening, making zuvala, making bread, sprinkling water, breaking bread from the oven. Is my class a new pedagogical technology project? While this may seem like a "new

pedagogical technology" at first glance, in reality the educator's work is subjective. Here, children are not participants in the technological process (nor can they become participants). Because the lesson does not suit the individual and age characteristics of the children: second, the purpose of the lesson is unclear: why did a 6-year-old child have to be taught to bake bread? Third, "baking technology" does not meet the requirements of pedagogical technology because it does not clearly define the components of education. It should be noted that industrial technology is a complex object for kindergarten children. It is best to learn this technology in school labor classes. In kindergarten, play is a priority and speeds up the child's mental development.

Play is an activity that children can master well, in the process of which they quickly grasp the problems of life related to study, work, art. Therefore, play is the best way to prepare a child for school, to provide an exciting response to the educational impact.

The idea of purposeful use of game situations is quite advanced and effective. Although the experience of organizing the activities of people of different ages in a playful way and improving their professional skills is not new to the science of pedagogy, the technology of designing a playful didactic process is not sufficiently developed. In the existing literature, the essence and content of the game related to business, role, production, research and reading types are encountered, but they do not meet the basic requirements for the game, namely: enhanced and stable game process flour motivation, achievement and satisfaction of participants in the executive stage (Bh) of the game, targeted management of cognitive activity and achievement of quality assimilation of activity at the end of the game.

There are the following types of games for preschool children: themed role-playing games, game work, didactic games, action games, fun time, sightseeing games, complex holiday games.

Role-playing games are activities in which children, independently or with the help of adults, creatively recreate a social experience, a material object, based on life and artistic impressions. As a result of this activity, children's speech, thinking, imagination and other moral qualities are formed. To do this, small-scale life themes specific to the child's age are performed on stage. For example, by performing a "market" scene, children are exposed to new concepts and relationships and learn them as a building (buyer, seller, price, trade, value, money, etc.).

In the process of play, children gain a deeper understanding of the world around them, the work process and the general appearance of the movements. For older preschoolers, it is a prerequisite for preparing for a labor game: making costumes, building a "city", digging "canals", making machines from tools, tools, and so on.

Didactic games have a number of advantages in the mental development of children, encouraging them to learn. These games are specially organized by the educator for educational purposes. Depending on the type of materials used, didactic games are subject - didactic toys and materials; logical - "difficult journey", "labyrinth"; word-game puzzles, problems, game-travels and more.

Moving games are an important tool in the physical education of children. They always require game participants to perform active sensory and motor movements to achieve a set goal. Organized in the form of competitions, these types of games help to develop in children such qualities as creativity, agility, speed, intelligence.

It should be noted that the choice of games depends on the age of the children. For example, for 3-year-olds, the game is not important in terms of content, but they should be given some "appropriate" tasks: bring a flag, stand next to a friend, and so on.

The main function of the game is to engage children in learning activities as a form of lesson organization. Therefore, a trip to the "imaginary island", watching the movements of

favorite characters in the cartoon, telling riddles, games such as children's holidays, reveals the content of the child's personality, develops his activities, combines them on the basis of common interests and ideas.

References

1. McLean K.C., Pasupathi M. & Pals J.L. Selves creating stories creating selves: A process model of selfdevelopment. *Personality and Social Psychology Review*, 11, 2007.– P. 272–288.

ТҮРКІСТАН ҚАЛАСЫН ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ РУХАНИ АСТАНАСЫ РЕТІНДЕ ЭТНОДИЗАЙНЕРЛІК-МОНУМЕНТТІК ЖОБАЛАУ ҰСТАНЫМДАРЫ

*Қ.Ералин - Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық
қазақ-түрік университеті, п.ғ.д., профессор,*

*Ж.Дәрменов - Нөкіс мемлекеттік педагогикалық
институты, п.ғ.к. доцент*

*А.Өтегенов - Нөкіс мемлекеттік педагогикалық
институты, 1-курс магистранты*

Оңтүстік Қазақстанда орналасқан Түркістан еліміздегі рухани астана ретінде бұрыннан танылғанымен, көне қаланы монументтік-этнодизайнерлік жобалау ұстанымдарын анықтау бұрын соңды зерттеу нысаны болған емес. Түркістан қаласын этнодизайнерлік монументтік тұрғыда дамыту концепциясына сай міндеттерін орындауда қаланы этнодизайнерлік монументтік безендіру ұстанымдарының қажеттігі туындауда. Өзбекстанның Бұхара, Самарханд қалалары сияқты Түркістан қаласына туристерді тарту үшін өзіндік қажетті жағдайдың бір қыры - қала кеңістігін, ғимараттардың экстерлік монументтік этнодизайнерлік жұмыстармен безендіру өнертанымдық-этнодизайнерлік проблема. Түркістан облысы әкімі Ө.Шөкеевтің қаланы туризм орталығына айналдыру, туризмді дамыту бағдарламасында ұлттық қолөнерді, қол өнердің өнеркәсібін дамытуды, қаланың көркемдік дизайнын жасау қажеттігіне байланысты ізденістердің қажеттігі көрсеткен [1; 3]. Осы бағдарламаға сәйкес Түркістан қаласын монументтік этнодизайнерлік безендіру мақсаты - қаланы туризм орталығына айналдыруға үлес қосу, Жастарды отансүйгіштікке, елжандылыққа тәрбиелеу, қаланың брендтік образын қалыптастыру, қаланың даралық сипатын арттыру міндеттерімен анықталды.

Ұлы дала елі шет елдіктерді бұрыннан қызықтырған. XVIII-XIX ғасырларда Қазақ жерінде тарихшылармен, этнографтармен бірге К.Аткинсон, Д.Краплет, П.Залецкий, В.В.Верещагин, Т.Шевченко сынды суретшілер қазақ елі мен жерін шынайы суреттейтін этнографиялық суреттер салған. Этнограф А.Соколов «Қазақтар ою – өрнектер ортасында өмір сүретін халық екен» деген шынайы пікір айқан. Даңқты саяхатшы К.Прежевалский «Қазақтарға білім берудің қажеті жоқ, олардың салт-дәстүрлері тұрып тұрған білім», - деп ұлттық дәстүрімізді жоғары бағалаған. Архитектор ғалымдар Т.Басенов пен өнертанушылар Қ.Ыбраева, Н.Нұрмұханбетов, Қ.Тұрыспековалардың зерттеулері қала сәулетіне ерекше көрік беретін мүмкіндік - ою-өрнек деп таныған. Этнодизайнерлер Д.Шоқпарұлы, А.Найманбаев, Б.Талқанбаевтар халқымыздың даралық сипатын көрсететіндер ұлттық құндылық сипатын көрсететін нысандар ретінде Қорқыттың қобызын, Құрманғазының домбырасын, қазақ қызының жүз жылқыға бағалаған сәукелесін ұлттық брендтер қатарына қосуға болатындығын жайлы пікірлер айтқан. Дизайнер - ғалым Е.Асылханов қала безендіруінде ұлттық

ЭЖИНІЯЗ АТЫНДАҒЫ
НӨКІС МӘМЛЕКЕТЛІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

СЕРТИФИКАТ

Тошева Нурзода, Кадилова Нилуфарқхон

(ҚАТНАСЫҒЫШЫ, ІШТИРОКЧИ, УЧАСТНИК, PARTICIPAN)

«ТӘЛИМ-ТӘРБИЯНЫҢ САПАСЫН АСЫРУДА ИЛИМИЙ-ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ӘМЕЛИЯТҚА ЕНДИРИҰ
МӘСЕЛЕЛЕРІ» АТАМАСЫНДАҒЫ ОНЛАЙН ХАЛЫҚ АРАЛЫҚ ИЛИМИЙ-ТЕОРИЯЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ

«ТАЪЛИМ-ТАРБИЯНИНГ СИФАТИНИ ОШИРИШДА ИЛМИЙ-ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ АМАЛИЁТГА ЖОРИЙ
ЭТИШ МАСАЛАЛАРИ» МАВЗУСИДАГИ ОНЛАЙН ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АНЖУМАН

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМУ «ВОПРОСЫ ВНЕДРЕНИЯ В ПРАКТИКУ
НАУЧНО-ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОВЫШЕНИИ КАЧЕСТВА ОБУЧЕНИЯ И ВОСПИТАНИЯ»

«PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF SCIENTIFIC AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE QUALITY OF EDUCATION»
ONLINE INTERNATIONAL SCIENTIFIC THEORITICAL CONFERENCE

Эжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик
педагогикалык институты ректоры
Б. Отемуратов

Нөкис 2021-жыл 14-15 апрель

№ 034